

Arrest

nr. 342 972 van 17 maart 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X handelend als wettelijke vertegenwoordiger van X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat G. DE GROOTE
Weg naar As 173
3600 GENK

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X handelend als wettelijke vertegenwoordiger van X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 3 november 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 17 oktober 2025 tot niet-ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 16 januari 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 12 februari 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken N. DENIES.

Gehoord de opmerkingen van verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN *loco* advocaat G. DE GROOTE.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoeker verklaart van Palestijnse origine te zijn en te zijn geboren op (...) april 2008.

1.2. Verzoeker dient op 7 oktober 2024 een verzoek om internationale bescherming in, als niet-begeleide minderjarige vreemdeling.

1.3. Verzoeker wordt op 5 september 2025 op het Commissariaat Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het CGVS) gehoord, in het bijzijn van de aan hem toegewezen voogd.

1.4. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) neemt op 17 oktober 2025 een beslissing tot niet-ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming. Deze beslissing, die de bestreden beslissing uitmaakt, luidt als volgt:

“A. Feitenrelaas

Volgens jouw verklaringen ben je afkomstig uit Khan Younis, Gaza en van Palestijnse origine. Je verliet Gaza op 23 augustus 2023 omwille van de levensomstandigheden aldaar. Je reisde samen met een ander gezin naar Egypte. Vervolgens reisde je met een andere man en zijn zoon verder naar Turkije, waar je anderhalve maand verbleef. In Turkije nam je contact op met je paternale oom Osama (O.V. 9.972.041), die in Turkije verbleef samen met nog twee andere verwanten. Samen met hen reisde je verder naar Griekenland, waar je op 30 november 2023 om internationale bescherming verzocht. Je verbleef in het gesloten centrum in Samos. Na drie maanden werd je overgeplaatst naar een open centrum voor minderjarigen in Thessaloniki. Je kreeg er niet de mogelijkheid om naar school te gaan. Bovendien zat Thessaloniki vol met junkies, drugs en criminelen. Zo kwam er eens een man naar je toe die jouw gsm wilde stelen. De politie kwam tussen, waarna zij jouw gsm teruggaven. Je had het ook mentaal moeilijk omdat je alleen was en niemand kende. Op 24 juli 2024 werd je erkend als vluchteling in Griekenland. Een maand na het verkrijgen van je paspoort en je verblijfkaart besloot je het opvangcentrum te verlaten. Je ging naar Athene om je oom Osama te vervoegen. Hij wilde je opvrolijken voor je vertrek naar België. Op de tweede dag na je aankomst in Athene ging je naar het strand met je oom. Er kwam een man die de gsm van je oom wilde stelen. Jouw oom sloeg die man en net op dat moment kwam de politie. Ze namen uw oom mee en hij werd gedurende vier dagen aangehouden. Gedurende die periode verbleef je bij een paternale neef van je vader genaamd A.. Nadat je oom kon uitleggen wat er gebeurd was, werd hij vrijgelaten. Na zijn vrijlating bracht hij je naar de luchthaven. Op 2 oktober 2024 verliet je Griekenland en reisde je alleen naar België, waar je op 7 oktober 2024 om internationale bescherming verzocht. Een week na jou verliet ook jouw oom Osama Griekenland en kwam hij naar België. Je kwam naar België omdat je hier verschillende familieleden hebt. Zo heb je hier een oom H. (...), die intussen de Belgische nationaliteit heeft en twee neven L. (...) en O. (...), die erkend werden als vluchteling in België.

Ter staving van jouw identiteit en/of jouw asielrelaas leg je de volgende documenten neer: kopieën van de eerste pagina van je Palestijns paspoort, geldig van 17 juli 2023 tot 16 juli 2028; een kopie van je geboorteakte en een vertaling van je geboorteakte; een kopie van je UNRWA familieregistratie kaart; een kopie van je Griekse asielzoekerskaart; je originele Griekse paspoort, geldig van 29 augustus 2024 tot 28 augustus 2029, je originele Griekse verblijfskaart, geldig van 24 juli 2024 tot 23 juli 2027; een foto van je vliegticket van Athene naar Charleroi d.d. 2 oktober 2024; een kopie van het paspoort van je vader en van de identiteitskaarten van je vader en je moeder, alsook vertalingen van hun identiteitskaarten, een kopie van de huwelijksakte van je ouders en een UNRWA schoolrapport van het schooljaar 2022-2023.

B. Motivering

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal op grond van het geheel van de gegevens in jouw administratief dossier, van oordeel is dat er in jouw hoofde, als niet-begeleide minderjarige, bijzondere procedurele noden kunnen worden aangenomen. Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er jou in het kader van de behandeling van jouw verzoek door het Commissariaat-generaal steunmaatregelen verleend. Meer bepaald werd er jou een voogd toegewezen die jou bijstond in het doorlopen van de asielprocedure; werd het persoonlijk onderhoud afgenomen door een gespecialiseerde protection officer, die binnen de diensten van het Commissariaat-generaal een specifieke opleiding volgde om minderjarigen op een professionele en verantwoorde manier te benaderen; heeft het persoonlijk onderhoud plaatsgevonden in het bijzijn van jouw voogd en advocaat die in de mogelijkheid verkeerden om opmerkingen te formuleren en stukken neer te leggen; en werd er bij de beoordeling van jouw verklaringen rekening gehouden met jouw jeugdige leeftijd en maturiteit. Op het einde van het persoonlijk onderhoud wezen jouw advocaat en jouw voogd op jouw mentale toestand. Zo wees jouw voogd er op dat je er heel gelaten en futloos bij zat en dat het moeilijk is om tot jou door te dringen. Jouw advocaat wees er op dat je precies in een slaaptoestand verkeert (CGVS, p. 20). Bij aanvang van het persoonlijk onderhoud verklaarde je zelf dat je gespannen was. Gevraagd wat de protection officer voor jou kon doen om het interview makkelijker te laten verlopen, zei je "niets" (CGVS, p. 3). Er werden twee pauzes gehouden tijdens het persoonlijk onderhoud. Na de eerste pauze werd je gevraagd of alles oké was met jou, wat je bevestigde. Je advocaat wees er echter op dat je had gezegd dat je je niet goed voelde. Gevraagd wat er aan de hand was, verklaarde je dat je hoofdpijn had. Je stelde echter dat je je in staat voelde het interview verder af te leggen. Je werd er op gewezen dat je altijd een pauze mocht vragen als je dit wilde en dat je het direct moest aangeven als je je niet goed voelde (CGVS, p. 11). Je deed dit echter niet en toen je na de tweede pauze gevraagd werd of alles oké was antwoordde je positief. Bovendien bleek je doorheen het persoonlijk onderhoud in staat om op de gestelde vragen te antwoorden. Je verklaarde aan het einde van het persoonlijk onderhoud ook dat je de gestelde vragen goed begrepen had en gevraagd of je nog iets toe te voegen had of een opmerking had, vroeg je enkel naar de wachttijd voor het ontvangen van een beslissing (CGVS, p. 9). Bijgevolg kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat jouw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat je kunt voldoen aan jouw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in jouw administratief dossier, wordt jouw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn [Information Request Reply Hellenic Republic d.d. 4 november 2024], blijkt dat jij reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door jou niet betwist (CGVS, p. 9).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat jouw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie níét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop

onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat begunstigten van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn ngo's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigten van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen** die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in jouw administratief dossier, waarbij het aan jou toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat je onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Vooreerst kan er geen geloof gehecht worden aan jouw verklaring dat iemand in Thessaloniki jouw gsm probeerde te stelen en dat een man, die stoned was, in Athene de gsm van jouw oom probeerde te stelen toen u bij hem was maar dat uw oom die man sloeg, wat de politie zag en waarna jouw oom gedurende vier dagen werd aangehouden (CGVS, p. 13-14). Zo vermeldde je deze incidenten niet op de Dienst Vreemdelingenzaken. Daarop gewezen verklaarde je dat ze er niets over vroegen (CGVS, p. 18). Deze verklaring is helemaal niet overtuigend. Je verklaarde op de Dienst Vreemdelingenzaken immers dat het helemaal niet veilig is in Griekenland voor volwassenen, laat staan als je minderjarig bent. Gevraagd of je zelf

iets van die onveiligheid meemaakte, verklaarde je enkel dat je bang was om naar buiten te gaan en dat je 24 op 24 thuis was (CGVS-vragenlijst, ingevuld op de DVZ, vraag 3.5). Dat is overigens moeilijk in overeenstemming te brengen met jouw verklaring dat je in Athene plaatsen ging bezoeken met jouw oom en met jouw verklaringen dat je in Thessaloniki vaak naar het strand ging (CGVS, p. 13-14). Voorts verklaarde je dat je bij een terugkeer naar Griekenland de maffia vreest en mensen die alcohol en drugs gebruiken (CGVS-vragenlijst, ingevuld op de DVZ, vraag 3.4). Gevraagd hoe je merkte dat die mensen er waren verklaarde je dat je hen gewoon op straat ziet zitten. Gepeild of je zelf problemen had in Griekenland, antwoordde je "nee, God zij dank". Gevraagd of er nog redenen zijn waardoor je niet terug wilt keren naar Griekenland, zaken die je zag of wist, verklaarde je enkel dat de assistenten veel groepen hebben, dat ze jullie niet goed behandelden en teveel riepen. De assistenten deden echter nooit iets anders dan roepen. Gevraagd of je persoonlijk nog zaken meegemaakt hebt, antwoordde je negatief, net als op de vraag of je nog een reden had [voor jouw vertrek] en of je nog iets wilde toevoegen (CGVS-vragenlijst, ingevuld op de DVZ, vraag 3.5). Dat je deze incidenten van diefstal ondanks meerdere kansen om deze uit de doeken te doen, niet vermeldde op de Dienst Vreemdelingenzaken ondermijnt fundamenteel de geloofwaardigheid van deze incidenten.

Uit niets blijkt dat je bij eventuele (veiligheids)problemen bij terugkeer naar Griekenland – waar volgens jou maffia en mensen die alcohol en drugs nemen, zijn (CGVS-vragenlijst, ingevuld op de DVZ, vraag 3.4) - geen of onvoldoende beroep zou kunnen doen op de daar aanwezige autoriteiten terwijl hoger genoemd vermoeden dat jouw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden tevens impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits je uiteraard de nodige stappen zet om deze te verkrijgen.

Waar uit jouw verklaringen zou blijken dat je als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er jou internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde situaties – in het gesloten centrum van Samos zaten jongeren en volwassenen samen, het eten dat jullie er kregen was oneetbaar en het leven daar was een marteling (CGVS, p. 13) en de assistenten in het opvangcentrum riepen teveel (CGVSvragenlijst, ingevuld op de DVZ, vraag 3.5) –, moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn. Bovendien dient opgemerkt te worden dat je later werd overgebracht naar een opvangcentrum voor minderjarigen in Thessaloniki waar je de rest van je asielpcedure doorbracht. Na het verkrijgen van je paspoort en je verblijfskaart bleef je nog een maand in het centrum, waarna je op eigen houtje besloot te vertrekken (CGVS, p. 8-10). In het opvangcentrum kreeg je overigens wel degelijk begeleiding. Zo kreeg je een voogd toegewezen (CGVS, p. 8-9), die jou twee weken na je aankomst in het opvangcentrum van Thessaloniki kwam bezoeken en die een keer per maand langskwam om te informeren naar jouw welzijn (CGVS, p. 12). Voorts had je in het opvangcentrum een advocaat (CGVS, p. 9) die je bijstond tijdens administratieve procedures. Zo werd er in Griekenland op jouw vraag een procedure gestart om te bekijken of je naar jouw oom H. in België kon komen. Je besprak dit met jouw assistent en met de advocaat, waarna zij de nodige stappen ondernamen om deze procedure te kunnen starten (CGVS, p. 15-16).

Daarnaast blijkt uit jouw verklaringen dat Griekenland niet jouw eindbestemming was. België was immers van in het begin jouw bestemming, je wilde geen asiel aanvragen in Griekenland omdat je naar België wilde gaan maar ze dwongen je om in Griekenland te blijven en je leerde geen Grieks omdat je niet in het land wilde blijven (CGVS, p. 7-8, p. 12). Hierboven is ook al gebleken dat je een procedure startte om je oom H. in België te vervoegen. Bovendien verliet je Griekenland amper een maand na het bekomen van je paspoort en verblijfskaart en amper enkele dagen na het verlaten van het opvangcentrum. Vanuit het opvangcentrum in Thessaloniki ging je naar Athene, met de bedoeling van daaruit naar België te gaan (CGVS, p. 9, p. 14-15). Uit dergelijke verklaringen kan geenszins een oprechte wil en intentie om in Griekenland een duurzaam leven op en een toekomst uit te bouwen, worden afgeleid.

Jouw bewering dat je geen toegang had tot school in Griekenland is niet geloofwaardig (CGVS, p. 8, p. 12-13). Zo is het niet aannemelijk dat je werkelijk geprobeerd zou hebben om onderwijs te genieten in Griekenland. Je leerde immers geen Grieks omdat je de taal niet nodig had en niet in Griekenland wilde blijven (CGVS, p. 12). Dat je in die context gevraagd zou hebben naar scholingsmogelijkheden in Griekenland is bijgevolg weinig geloofwaardig. Dat dit niet geloofwaardig is blijkt bovendien uit jouw verklaring dat uw assistent, na uw vraag naar scholingsmogelijkheden, gesteld zou hebben dat er geen scholen waren (CGVS, p. 12). Dat er geen scholen zouden zijn in Thessaloniki, is niet aannemelijk. Hoe dan ook heb je je ook niet bevraagd bij jouw voogd naar scholingsmogelijkheden (CGVS, p. 12). Nochtans blijkt uit de beschikbare informatie dat een voogd zijn pupil bijstaat bij procedures voor schoolregistratie (Unicef. A Network of Care for Unaccompanied Minors in Greece, beschikbaar op: <https://www.unicef.org/greece/en/stories/network-care-unaccompaniedminors-greece>). Je verklaart dat je je

voogd hier niet over bevraagd hebt doordat hij je maar een keer per maand bezocht en omdat je niet met hem kon spreken met de hulp van een gsm-vertaler. Die verklaring is niet overtuigend aangezien hij zelf wel met jou gecommuniceerd zou hebben via een gsm-vertaler (CGVS, p. 12). Voorts wijst het Commissariaat-generaal op beschikbare informatie dat er in Griekenland verschillende organisaties zijn die minderjarigen bijstaan bij het inschrijven in een school en/of die educatieve programma's aanbieden (**COI Focus Grèce. Aide aux migrants**, gepubliceerd door Cedoca en beschikbaar op: https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_grece_aide_aux_migrants_20250725.pdf; **Greece Refugee Info. Education**, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/sections/4768116668311>). Indien je werkelijk naar school wilde gaan in Griekenland – waar je volgens beschikbare informatie recht op hebt (UNHCR Greece. *Living in Greece – Access to Education*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-education/> – kan verwacht worden dat je, behalve een eenmalige vraag aan je assistent verdere stappen zou hebben ondernomen om te informeren naar scholingsmogelijkheden. Dat je de avond voor het persoonlijk onderhoud gelezen zou hebben dat er een aantal scholen gesloten werden in Griekenland (CGVS, p. 18), betekent niet dat er geen scholen meer zijn in Griekenland noch dat er geen mogelijkheden tot scholing meer zijn.

Voorts verklaar je dat Griekenland een land is dat geen geld geeft (CGVS, p. 13). Je hebt echter geen ernstige stappen ondernomen om te informeren of je er recht op had om geld te ontvangen. Je vroeg immers enkel aan mensen die al lang in Griekenland waren of zij ooit financiële hulp kregen, waarop zij nee antwoordden (CGVS, p. 15). Uit de beschikbare informatie blijkt echter dat je als erkend vluchteling wettelijk recht hebt op de nodige sociale bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (UNHCR Greece. *Access to Welfare for Recognized Refugees*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-welfare/>). Bovendien blijkt uit beschikbare informatie dat voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven vanaf ongeveer 17 jaar en 6 maanden tot ongeveer 21 jaar – een leeftijdsgroep waar jij bijna toe behoort - via het Helios Junior programma aanspraak kunnen maken op financiële ondersteuning met een maandelijkse toelage van € 150 via een prepaidkaart gedurende zestien maanden (**COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior**, gepubliceerd door Cedoca en beschikbaar op: <https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior>). Uit niets blijkt dat jij, indien je aan de nodige voorwaarden voldoet, geen recht zou hebben op financiële ondersteuning in Griekenland. Daarenboven kan er op gewezen worden dat jouw oom Osama in Athene werkte (CGVS, p. 10), dat ook A. - de neef van jouw vader - in Griekenland werkt en dat er ook verschillende Arabieren waren die winkels geopend hadden (CGVS, p. 15). Uit niets blijkt dat jij – die op het moment van het persoonlijk onderhoud bijna 17 jaar en 5 maanden oud was – in de toekomst geen toegang zou kunnen krijgen tot de Griekse arbeidsmarkt indien je daar de nodige stappen toe zet om in jouw (financiële) noden te voorzien.

Daarenboven blijkt uit jouw verklaringen dat je een zelfredzame jongeman bent en dat je over een (familiaal) netwerk beschikt waarop je tijdens jouw reisweg naar en binnen Europa op kon steunen. Zo verliet je Gaza met een ander gezin waarmee je tot in Egypte reisde op vraag van je vader. Vervolgens reisde je met kennis van je vader en zijn zoon verder tot in Turkije (CGVS, p. 6-7). In Turkije nam je contact op met je oom Osama, die daar reeds was en die je zijn adres stuurde. De man bij wie je verbleef en zijn zoon wezen je de weg waarna je zelf naar het adres van jouw oom wandelde, bij wie je de resterende tijd in Turkije doorbracht. Je reisde samen met je oom en twee andere verwanten verder naar Griekenland (CGVS, p. 7). Voorts besloot je op eigen houtje het opvangcentrum in Thessaloniki te verlaten en naar Athene te reizen. Gevraagd hoe je deze reis regelde verklaarde je dat je enkele Arabische jongeren zag die je niet kende en dat je aan hen vroeg of zij naar Athene gingen (CGVS, p. 10). Deze treinrit kostte 35 euro en je financierde die met behulp van jouw oom Osama (CGVS, p. 10). In Athene verbleef je bij jouw oom Osama, die er een appartement huurde en bij A., een neef van je vader die nog steeds in Griekenland is (CGVS, p. 10, p. 14). Je oom zette je in Athene af aan de luchthaven, waarna je je reis zonder hem verder zette. Je zag echter wel een Syriër die reisde en je reisde met hem mee (CGVS, p. 10). Jouw vliegreis werd bekostigd door jouw oom H. die in België verblijft en die je in België opwachtte (CGVS, p. 5, p. 11). Hij bekostigde overigens ook jouw paspoort, waarvoor hij je 150 euro stuurde (CGVS, p. 9). In totaal hebben jouw ooms je ongeveer 300 euro gegeven (CGVS, p. 11). Nergens uit jouw verklaringen blijkt dat je bij een terugkeer naar Griekenland, net zoals in het verleden en indien nodig, niet opnieuw beroep zou kunnen doen op jouw familiaal en financieel netwerk.

Hoewel je verklaart niet over een AFM te beschikken (CGVS, p. 11), blijkt uit objectieve informatie dat personen – waaronder niet-begeleide minderjarigen vanaf 15 jaar – die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen in Griekenland automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. **Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten**, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; **Greece Refugee Info**, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://>

greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951; https://mobapp.migration.gov.gr/index.php/node/212?language_content_entity). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is (Ibidem). Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem). Er kan gezien bovenstaande informatie en het feit dat u je op 30 november 2023 in Griekenland een verzoek om internationale bescherming indiende, in tegenstelling tot jouw verklaringen, geconcludeerd worden dat je wel degelijk over een AFM beschikte.

Waar jouw advocaat er op wijst dat mensen die terugkeren naar Griekenland nadat ze geen bescherming krijgen in een ander land, aan hun lot overgelaten worden en geen info krijgen over verblijfplaatsen of waar ze naartoe kunnen gaan (CGVS, p. 20) dient er op gewezen te worden dat uit beschikbare informatie blijkt dat er wel degelijk begeleiding is voor vluchtelingen in Griekenland. Zo zijn er verschillende verenigingen en structuren die door de Griekse overheid worden beheerd en die programma's/projecten hebben voor migranten op het gebied van huisvesting, noodopvang voor daklozen, noodopvang en dagcentra en dat er verschillende organisaties zijn die vluchtelingen bijstaan bij allerlei administratieve procedures en die verschillende integratie-initiatieven organiseren (COI Focus Grèce. Aide aux migrants, gepubliceerd door Cedoca en beschikbaar op: https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_grece_aide_aux_migrants_20250725.pdf). Voorts is er het Helios Junior integratieprogramma voor voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Helios Junior voorziet integratiediensten aan tweeduizend voormalige niet-begeleide minderjarigen om hun integratie in de Griekse arbeidsmarkt en samenleving te bevorderen. De focus ligt op drie domeinen:

(1) huisvesting, met een verblijf in volledig ingerichte appartementen tot maximaal achttien maanden, met gelijktijdige begeleiding en advies over zelfstandig wonen; (2) integratiediensten met een individueel integratieplan, en advies over en doorverwijzing naar taalcursussen, beroepsopleidingen en werk; en (3) financiële ondersteuning. De doelgroep van dit programma zijn jongeren tussen ongeveer 17 jaar en 6 maanden tot ongeveer 21 jaar (COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior, gepubliceerd door Cedoca en beschikbaar op: <https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior>). Uit niets blijkt dat jij, die in Griekenland nog een familielid heeft, waar je in het verleden al bij kon verblijven en waar je nog mee in contact staat (CGVS, p. 14-15), bij terugkeer naar Griekenland aan jouw lot overgelaten zou worden noch dat je er geen beroep zou kunnen doen op de in Griekenland beschikbare organisaties en op jouw familiaal netwerk in Europa om moeilijkheden die gepaard gaan met een integratie in de Griekse samenleving (waar je, zoals aangehaald, nooit oprechte inspanningen hebt geleverd om er zich te integreren) het hoofd te bieden.

Betreffende de verklaringen van jouw voogd en jouw advocaat dat je een kwetsbaar profiel hebt en dat ze zich zorgen maken over jouw mentale toestand als gevolg van de uitzichtloze situatie in Gaza en de trauma's die je meemaakte tijdens jouw reisweg (CGVS, p. 19-20) dient opgemerkt te worden dat jij zelf tijdens het persoonlijk onderhoud niets vermeldde over problemen inzake jouw mentale toestand. Gevraagd of er zaken waren met betrekking tot jouw gezondheid of welzijn waar rekening mee gehouden moest worden, antwoordde je immers negatief (CGVS, p. 3). Bovendien ben je nog niet in behandeling voor jouw mentale gezondheidstoestand – volgens jouw advocaat verkeer je precies in een slaaptoestand en je voogd wijst er op dat je futloos en gelaten bent en dat het moeilijk is tot je door te dringen (CGVS, p. 19-20). Jouw advocaat verklaart dat de voogd ermee bezig is om het centrum ervan te overtuigen je naar een psycholoog te laten gaan maar het centrum vindt dat die vraag van jou moet komen (CGVS, p. 20). Jij verklaarde op de Dienst Vreemdelingen echter dat een psycholoog misschien wel nodig is maar dat je het niet leuk vind en niet naar een psycholoog wilt gaan (Bijkomende vragen Mstatus Griekenland). Hoewel je op de Dienst Vreemdelingenzaken wel verklaarde dat je het mentaal moeilijk had in Griekenland omdat je er niemand had (CGVS-vragenlijst, ingevuld op de DVZ, vraag 3.5; Bijkomende vragen M-status Griekenland) – hierboven is echter gebleken dat je wel degelijk familieleden had/hebt in Griekenland – verklaarde je er eveneens dat een psycholoog niet nodig was en dat je er nooit hulp hebt gevraagd (Bijkomende vragen M-status Griekenland). Uit niets blijkt dat jij, indien je dit nodig zou hebben, in Griekenland geen toegang zou hebben tot psycho-medische zorg.

In verband met de in Griekenland beschikbare psycho-medische gezondheidszorgen wijst het Commissariaatgeneraal erop dat personen die internationale bescherming genieten, om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen, zich binnen een maand na de afgifte van hun verblijfsvergunning (ADET) naar een dienstverleningscentrum voor de burger moeten begeven om hun voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA) om te zetten in een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) (AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2024, beschikbaar op :

https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, blz. 19, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024, beschikbaar op: https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf.

Je toont niet aan dat het voor jou niet mogelijk was om deze stap te ondernemen of jouw AMKA te bekomen. Zo verklaarde je op de Dienst Vreemdelingenzaken nog dat je over een AMKA beschikte (Bijkomende vragen M-status Griekenland). Op de Dienst Vreemdelingenzaken verklaarde je vreemd genoeg dat je geen AMKA had. Gewezen op jouw verklaringen op de Dienst Vreemdelingenzaken verklaarde je niet te weten wat een AMKA is (CGVS, p. 11). Nochtans werd je in Griekenland begeleid door een sociaal assistent en had je een voogd en een advocaat (CGVS, p. 9, p. 15). Nergens uit jouw verklaringen blijkt dat je beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Je hebt je immers enkel bij andere vluchtelingen bevraagd naar de rechten als vluchteling in Griekenland (CGVS, p. 11). Het komt jou als statushouder toe om de middelen die het recht en jouw status in Griekenland jou bieden terdege te gebruiken, hetgeen je allerminst aantoont.

De bovenstaande informatie toont bovendien aan dat zelfs als je niet de nodige stappen had ondernomen om een AMKA te bekomen en als je dus de stappen moet ondernemen die nodig zijn in geval van terugkeer om er een te verkrijgen, je niet verstoken zou zijn van toegang tot gratis gezondheidszorg, op voorwaarde dat je naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2024, beschikbaar op: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12), beschikbaar op: https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainland-greece_en en COI Focus Grèce. Aide aux migrants, gepubliceerd door Cedoca en beschikbaar op: https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_grece_aide_aux_migrants_20250725.pdf). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection - beschikbaar op : https://migrant-integration.ec.europa.eu/system/files/2023-10/Information%20Guide%20for%20Beneficiaries%20of%20International%20Protection_Eng.pdf).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat je geen bijzondere kwetsbaarheid aantoont die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat je niet hebt aangetoond dat je, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

De door jou neergelegde documenten kunnen bovenstaande zienswijze niet ombuigen. Aan jouw identiteit, afkomst en die van jouw ouders, het huwelijk van jouw ouders, jouw UNRWA registratie, jouw schoolgang in Gaza, jouw verblijfsstatus in Griekenland en jouw reis van Griekenland naar België wordt in deze beslissing immers niet getwijfeld.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat je het vermoeden dat jouw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt jouw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

Het verzoek van jouw oom O. is nog in behandeling.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister van Asiel en Migratie op het feit dat u minderjarig bent en dat bijgevolg het Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989, geratificeerd door België, op u moet worden toegepast.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat jou internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat je om die reden niet mag worden teruggezonden naar Gaza.”

2. Het verzoekschrift

Verzoeker voert in een enig middel een schending aan van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de wet van 29 juli 1991), van de artikelen 48/3, 48/4, 57/1, § 4, 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van artikel 1.A.2 van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, (hierna: het Vluchtelingenverdrag), van artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van de artikelen 1, 4 en 24 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, van artikel 33, tweede lid, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking), van de materiële motiveringsplicht, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het redelijkheidsbeginsel.

Verzoeker verschaft vooreerst een theoretisch kader omtrent de geschonden geachte bepalingen en beginselen.

Verzoeker is van oordeel dat hij in Griekenland wel degelijk wordt blootgesteld aan een risico op een onmenselijke of vernederende behandeling en dat de geboden bescherming in Griekenland dus niet effectief is. Hij gaat hierbij in op de algemene situatie voor begunstigden van internationale bescherming en citeert uit landeninformatie dienaangaande.

Verder gaat verzoeker in op zijn eigen ervaringen in Griekenland. Hij benadrukt hierbij zijn kwetsbaar profiel als NBMV en het hoger belang van het kind. Verzoeker gaat in op het gebrek aan een AMKA en AFM en citeert uit landeninformatie hieromtrent. Hij stipt aan dat hij ernstige mentale problemen heeft, waarvoor psychologische hulp nodig is. Hij verwijst hiervoor naar mailverkeer van zijn voogd. Verzoeker benadrukt dat hij geen netwerk heeft in Griekenland. Verzoeker gaat in op de motieven in de bestreden beslissing en tracht deze te weerleggen.

Verzoeker concludeert dat de door Griekenland geboden bescherming niet effectief is, zodat de commissaris-generaal zijn verzoek om internationale bescherming ontvankelijk had moeten verklaren. Hij verzoekt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) de beslissing te hervormen en hem de vluchtelingenstatus toe te kennen, waarvan hij stelt dat de commissaris-generaal blijkens zijn beslissing aanvaardt dat deze hem moet worden toegekend.

3. Aanvullende nota's

3.1. De commissaris-generaal maakt op 4 februari 2026, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, aanvullende nota's waarin hij verwijst naar de volgende rapporten en arresten en er de weblinks van vermeldt:

- “Nota A.M.K.A. wetgeving Griekenland”, dd. 16 januari 2026, juridische dienst cgvs;
- “COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior”, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025;
- “Country Focus: Greece. Update 2024”, gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025.
- “Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025”, Bundesverwaltungsgericht, en “Jugement BVerwG 1 C 18.24”, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025;
- “Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel”, van 2.09.2024;
- “Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025”
- “Bundesverfassungsgericht, arrest D-2590/2025 van 11 september 2025”.

3.2. Verzoeker maakt op 12 februari 2026, ter terechtzitting, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet aanvullende nota's over, waarin hij ingaat op de algemene situatie in Griekenland en landeninformatie voegt.

4. Over de gegrondheid van het beroep

4.1. Voorafgaand

4.1.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om “een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie” te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU. Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en *ex nunc* onderzoek die voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de richtlijn 2013/32/EU.

Op grond van artikel 49/3 van de Vreemdelingenwet worden de verzoeken om internationale bescherming hierna bij voorrang onderzocht in het kader van het Vluchtelingenverdrag, zoals bepaald in artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet, en vervolgens in het kader van artikel 48/4 van dezelfde wet. De Raad moet daarbij een gemotiveerd arrest vellen dat aangeeft om welke redenen een verzoeker om internationale bescherming al dan niet voldoet aan de criteria zoals bepaald in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

4.1.2. Het wettelijke kader omtrent de ‘beoordeling van de feiten en omstandigheden’ wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de Richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de Richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepaling dienen gelezen te worden.

De in artikel 4 van de Richtlijn 2011/95/EU vervatte ‘beoordeling van feiten en omstandigheden’ in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming, verloopt in twee onderscheiden fasen.

De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, lid 1 van de Richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de Richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen. Hij moet een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast dienen deze instanties ervoor te zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of, in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming. Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70). De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze. Overeenkomstig artikel 48/6, § 5 van de Vreemdelingenwet moet, naast de door verzoeker afgelegde verklaringen en overgelegde documenten, ook onder meer rekening worden gehouden met alle relevante informatie in verband met het land van herkomst op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen, met inbegrip van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die gelden in het land van herkomst en de wijze waarop deze worden toegepast. Consistentie, voldoende detaillering en specificiteit alsook voldoende aannemelijkheid vormen indicatoren op basis

waarvan de geloofwaardigheid van de verklaringen kan worden beoordeeld, rekening houdend met individuele omstandigheden van de betrokken verzoekers. Twijfels over bepaalde aspecten van een relaas ontslaan de bevoegde overheid niet van de opdracht de vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade betreffende die elementen waar geen twijfel over bestaat, te toetsen. Het moet in deze evenwel gaan om die elementen die de nood aan internationale bescherming kunnen rechtvaardigen.

4.1.3. De formele motiveringsplicht, zoals voorzien in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 en artikel 62 van de Vreemdelingenwet, heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De Raad stelt vast dat de motieven van de bestreden beslissing op eenvoudige wijze in die beslissing kan gelezen worden zodat verzoekende partij er kennis van heeft kunnen nemen en is kunnen nagaan of het zin heeft de bestreden beslissing aan te vechten met de beroepsmogelijkheden waarover zij in rechte beschikt. Bovendien blijkt uit het verzoekschrift dat verzoekende partij kennis heeft van de motieven van de bestreden beslissing, aangezien zij deze inhoudelijk bekritiseert. Derhalve is aan de voornaamste doelstelling van de uitdrukkelijke motiveringsplicht voldaan. De inhoudelijke kritiek, die verzoekende partij op de motieven uit, houdt in dat verzoekende partij in wezen de schending van de materiële motiveringsplicht aanvoert. De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat een administratieve rechtshandeling, *in casu* de beslissing tot niet-ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming, op motieven moet steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van de beslissingen in aanmerking kunnen genomen worden. Het middel zal dan ook onder meer vanuit dit oogpunt worden onderzocht (RvS 25 juni 2004, nr. 133.153).

4.1.4. Inzake verzoeker, als niet-begeleide minderjarige vreemdeling, dient bij de beoordeling van zijn verzoek om internationale bescherming ook rekening te worden gehouden met het principe van het hoger belang van het kind.

Het beginsel van het hoger belang van het kind is verankerd in het EU-recht via artikel 24 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: Handvest), dat luidt als volgt:

“De rechten van het kind:

- 1. Kinderen hebben recht op de bescherming en de zorg die nodig zijn voor hun welzijn. Zij mogen vrijelijk hun mening uiten. Aan hun mening in hen betreffende aangelegenheden wordt in overeenstemming met hun leeftijd en rijpheid passend belang gehecht.*
- 2. Bij alle handelingen in verband met kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, vormen de belangen van het kind een essentiële overweging.*
- 3. Ieder kind heeft het recht, regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met zijn beide ouders te onderhouden, tenzij dit tegen zijn belangen indruist.”* (cf. Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, Pb. C. 30 maart 2010, afl. 83, 395).

De toelichtingen bij artikel 24 van het Handvest stellen het volgende: *“Dit artikel is gebaseerd op het Verdrag van New York van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind, dat door alle lidstaten is bekrachtigd, met name op de artikelen 3, 9, 12 en 13 van dat Verdrag. (...).”* (cf. Toelichtingen bij het Handvest van de Grondrechten, Pb. C. 14 december 2007, afl. 303, 17.). Voor een beter begrip van artikel 24 van het Handvest is het derhalve aangewezen om artikel 3 van het VN Kinderrechtenverdrag nader te bekijken. Artikel 3 van het VN Kinderrechtenverdrag luidt als volgt: *“Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.”*

Het VN Kinderrechtencomité verduidelijkt omtrent artikel 3 van het VN Kinderrechtenverdrag het volgende: *“Article 3 (1): the best interests of the child as a primary consideration in all actions concerning children. The article refers to actions undertaken by “public or private social welfare institutions, courts of law, RvV 296 667 - Pagina 21 administrative authorities or legislative bodies”. The principle requires active measures throughout Government, parliament and the judiciary. Every legislative, administrative and judicial body or institution is required to apply the best interests principle by systematically considering how children’s rights and interests are or will be affected by their decisions and actions - by, for example, a proposed or existing law or policy or administrative action or court decision, including those which are not directly concerned with children, but indirectly affect children.”* (cf. UN Committee on the rights of the child, General Comment no. 5 (2003), General measures of implementation of the Convention on the Rights of the Child, 27 november 2003, CRC/GC/2003/5, par. 12). Het VN Kinderrechtencomité voegde hieraan toe dat het beginsel van het hoger belang van het kind een drievoudig concept is (UN Committee on the rights of the child, General Comment no. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (artikel 3, para. 1), 29 mei 2013, CRC/C/GC/14, par. 6 en 36-37). Het beginsel houdt niet enkel een materieel recht in voor een kind om zijn belangen (d.i. in wezen het welzijn van het kind) in overweging te zien

genomen worden, maar is tevens een interpretatief rechtsbeginsel en een procedureregulering. Wat dit laatste betreft, kan het beginsel van het belang van het kind als een onderzoeksplicht worden opgevat. Bij de beoordeling van het verzoek van een minderjarige verzoeker dient met andere woorden rekening gehouden te worden met diens jonge leeftijd en dient de nodige voorzichtigheid aan de dag gelegd te worden.

Het beginsel van het hoger belang van het kind is eveneens vervat in artikel 20(5) en overweging 18 van de Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking) (hierna: Kwalificatierichtlijn). Artikel 20(5) van de Kwalificatierichtlijn stelt: *“Bij de uitvoering van de bepalingen van dit hoofdstuk die betrekking hebben op minderjarigen, laten de lidstaten zich primair leiden door het belang van het kind.”* Overweging 18 van de Kwalificatierichtlijn luidt als volgt: *“Het „belang van het kind” dient bij de uitvoering van deze richtlijn een van de hoofdoverwegingen van de lidstaten te zijn, overeenkomstig het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind van 1989. Bij de beoordeling van het belang van het kind dienen de lidstaten met name terdege rekening te houden met het beginsel van eenheid van gezin, het welzijn en de sociale ontwikkeling van de minderjarige, overwegingen van veiligheid en de opvattingen van de minderjarige, in overeenstemming met zijn leeftijd en maturiteit.”* Bijgevolg dient het belang van het kind bij de uitvoering van de Kwalificatierichtlijn een van de overwegingen te zijn.

Het belang van het kind is een complex begrip en de inhoud ervan moet per geval en op individuele basis worden bepaald. De beoordeling van het belang van het kind bestaat uit het evalueren en vervolgens afwegen van alle elementen die nodig zijn om een beslissing te nemen in een specifieke situatie voor elk individueel kind. Blijkens overweging 18 van de Kwalificatierichtlijn betreffen deze elementen het beginsel van eenheid van gezin, het welzijn en de sociale ontwikkeling van de minderjarige, overwegingen van veiligheid en de opvattingen van de minderjarige; deze elementen dienen tevens te worden beoordeeld in overeenstemming met de leeftijd en maturiteit van de minderjarige. Hieruit volgt dat overwegingen met betrekking tot het belang van het kind zelden worden bepaald door één enkele, allesoverheersende factor. De beoordeling van het hoger belang van het kind kan inhouden dat verschillende - desgevallend concurrerende of moeilijk te verzoenen - elementen tegen elkaar worden afgewogen teneinde de ontwikkeling van het kind te ondersteunen.

Het identificeren, onderzoeken en beoordelen van het hoger belang van het kind worden meegenomen in de beoordeling van het verzoek om internationale bescherming van de minderjarige verzoeker.

Bij de beoordeling van een gegronde vrees voor vervolging in hoofde van een (minderjarige) verzoeker om internationale bescherming zijn zowel objectieve als subjectieve factoren relevant. Het kan zijn dat een minderjarige niet in staat is om zijn vrees te uiten wanneer dit verwacht zou worden of, omgekeerd, de vrees overdrijft. In dergelijke omstandigheden moeten besluitvormers een objectieve inschatting maken van het risico dat de minderjarige zou lopen, ongeacht de vrees van de minderjarige. Naast leeftijd kunnen ook andere identiteitsgebonden, economische en sociale kenmerken van de minderjarige - zoals de familiale achtergrond, klasse, kaste, gezondheid, opleiding en inkomensniveau - het risico op schade vergroten, invloed hebben op het soort vervolgingsgedrag ten aanzien van de minderjarige en het effect van de schade op de minderjarige verergeren (UNHCR, *“Guidelines on International Protection No. 8: Child Asylum Claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 22 December 2009”*, § 11-12).

4.2. De beoordeling

4.2.1. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van de Procedurerichtlijn.

4.2.2. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Hij verkreeg er de vluchtelingenstatus en werd in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET) geldig is tot 23 juli 2027. Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland” d.d. september 2024*, p. 13; *“Country Report: Greece. Update 2023”*, p. 243).

Verzoeker brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat hij actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Hij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin. De Raad verwijst hierbij naar het vigerende *EU-acquis*, meer bepaald de Kwalificatierichtlijn, waaruit blijkt dat de verleende beschermingsstatus onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan bescherming en slechts in uitzonderlijke, limitatief bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (cf. de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de Kwalificatierichtlijn). De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale bescherming(ssstatus) in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° berust bij de commissaris-generaal, doch eens hieraan is voldaan, komt het aan de verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, persoonlijk toe om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Het komt aldus aan verzoeker zelf en niet aan de commissaris-generaal toe om het bewijs te leveren dat hij in Griekenland niet langer internationale bescherming geniet. Verzoeker blijft hier echter in gebreke.

Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland. Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU. Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

4.2.3. Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *“tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”*, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad stipt hierbij verder aan dat, ongeacht de kwaliteit van de opvang en de zorg die aanwezig zijn in de betrokken gastlidstaat, er evenmin kan worden uitgesloten dat de terugkeer van een statushouder met een ernstige mentale of lichamelijke aandoening voor deze statushouder op zich reeds een reëel risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest kan inhouden en aldus moet worden onderzocht (zie naar analogie HvJ 16 februari 2017, C.K. e.a. t. Slovenië, C-578/16).

4.2.4. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

4.2.5. Wat betreft de algemene situatie voor begunstigden van internationale bescherming in en bij terugkeer naar Griekenland.

4.2.5.1. Het Hof van Justitie heeft reeds herhaaldelijk het belang benadrukt van *“objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten”* voor de beoordeling van de vraag of de te verwachten

leefomstandigheden die een verzoeker als statushouder in die andere lidstaat zou aantreffen, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 88-89; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 38).

4.5.2.2. Beide partijen leggen heden verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

4.5.2.3. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland.

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale voorzieningen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform ‘Taxisnet’ (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en verlengen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te

verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals toegang tot gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

4.5.2.4. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van een ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot toekenning van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

4.5.2.5. Fiscaal registratienummer (AFM)

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek indiende, zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstrekt. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanvragen zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte indienen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

4.5.2.6. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden vorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6 (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23; nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 5 januari 2026 en de vertaling van de AMKA-verordening). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit onder meer één van de volgende documenten: een fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,.... Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een *“employment hiring certificate from an employer”* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”* van september 2024 worden ook de termen *“intentieverklaring van een werkgever”* en *“werkgeversverklaring”* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of

vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetwijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c) van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van de verordening is voldaan ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; "*Verlag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267; nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 5 januari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening).

4.5.2.7. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau van de Griekse politie een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, en pasfoto's voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, *Travel Documents Greece*).

4.5.2.8. Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+), om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse NGO's of Griekse afdelingen van internationale NGO's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio

vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus “*the European way of life*”, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijks huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie van Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:

- (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiel dienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
- (ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresia Apaschollisis*, DYPA);
- (iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. IOM heeft ook een Facebookpagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via Telegram. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de

voorwaarden (geschiktheid) en de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("finalist"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).-

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-33; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 257-261).

De Raad merkt op dat er weinig studies beschikbaar zijn over dakloosheid bij statushouders in Griekenland.

4.5.2.9. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang tot werk voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag "*Feitenonderzoek*" stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn (nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 5 januari 2026).

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie, waarnaar in de bestreden beslissing wordt verwezen, kan nog worden gelezen:

“De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken” (“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).*

4.5.2.10. Sociale voorzieningen

Wat de toegang tot sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA, die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale voorzieningen krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigen van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigen van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU (*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-27; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265). Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-27; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265). Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland in mei 2025 nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. *'cash assistance'*), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet

kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten – zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA, alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

4.5.2.11 Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigen die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen *“personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat”* (vrije vertaling, zie nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 5 januari 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: *“ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe”*).

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigen in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigen onder artikel 33, lid 2, onder c) van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

“(…)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)”

(vrije vertaling, zie nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 5 januari 2026, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: *“ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection*

internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011").

In haar nota van 5 januari 2026 over de AMKA-wetgeving betoogt de verwerende partij als volgt:

"Wat de omzendbrief toevoegt, is dat bij gebrek aan een actieve A.M.K.A., voor begunstigen van internationale bescherming (punt ix van de wetgeving) toegang tot gezondheidszorg mogelijk is op vertoon van:

- (a) Een geldige ADET; OF*
- (b) Een attest van aanvraag tot verlenging van de status; OF*
- (c) een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van het besluit tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7).*

Deze bijkomende duiding in de wetgeving van november 2025, bevestigt de conclusies van het CGVS dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve A.M.K.A. Deze wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve A.M.K.A.- vergunning niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen.

De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA rapport van september 2025 (https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf, p. 24 en 236) duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een 'attestation of application status' wordt afgeleverd.

Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (postponment of removal), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet (Law 3907/2011, in het Engels beschikbaar op: <https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/2011/en/78894>) dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (return decision) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigen van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun status."

De Raad merkt hierbij op dat er sprake is van een duidelijk verschil in terminologie en inhoud tussen een "geldige verblijfsvergunning" ("permis de séjour en cours de validité"), "een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus" ("demande de renouvellement du statut de protection internationale") en een "attestation of application status" dat slaat op een ontvangstbevestiging van een aanvraag tot verlenging van de verblijfsvergunning ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19).

Dat de Griekse overheden deze begrippen door elkaar zouden gebruiken maar dat steeds de verlenging van de verblijfsvergunning wordt bedoeld, is een loutere bewering van de verwerende partij die zij niet verder onderbouwt en dit blijkt in elk geval niet uit de terminologie in de door de commissaris-generaal bijgebrachte Franse vertaling. Zonder bijkomende bronnen die de lezing van de verwerende partij bevestigen – met name dat de voorziene situatie (b) *in casu* van toepassing is – kan voornoemde interpretatie niet zonder meer worden bijgetreden. Overigens moet worden opgemerkt dat de verwerende partij zelf in haar nota verwijst naar "een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft gevraagd" (eigen onderlijning), wat uiteraard niet hetzelfde is als een verlenging van de ADET en zou impliceren dat enkel de initiële periode na de beslissing tot toekenning van internationale bescherming tot de eerste afgifte van de ADET hierdoor zou gedekt zijn.

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet geheel verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, maar deze is beperkt tot enkel spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: "If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription" (UNHCR Greece, "Living In Greece – Access to healthcare", beschikbaar

op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, “*Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)*” beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, “*Health insurance*” beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 21, 51).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (“*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 49-51, 67”).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 49-51; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

4.2.5.12. Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken, kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging via het versturen van een standaardformulier per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale

pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moet gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale voorzieningen en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een preciaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt, en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin verlengde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asielinstellingen de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 16-17).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachtermijnen.

Er is sprake van een mogelijkheid sinds november 2021 om een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen, maar het blijkt hier enkel om een aankondiging te gaan; er is geen informatie in het rechtsplegingsdossier dat zulk online platform al daadwerkelijk functioneert (*“Verslag feitenonderzoek naar*

statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, juni 2022, p. 14; september 2024, p. 19).

De meest recente cijfergegevens inzake ADET-verlengingsaanvragen zijn terug te vinden in een bericht van RSA over "*Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025*" van 30 september 2025. Daaruit blijkt dat eind juni 2025 er 6 452 aanvragen voor verlenging van verblijfsvergunningen hangend waren. Daarvan waren 1 541 verlengingsaanvragen al meer dan een jaar in behandeling en 1048 al meer dan 6 maanden. Dit betekent dat 40% van de ADET-verlengingsaanvragen eind juni 2025 al meer dan zes maanden in behandeling waren. RSA baseert deze cijfers op antwoorden van de bevoegde Griekse ministeries in het kader van parlementaire vragen.

Deze cijfers liggen in de lijn van andere bronnen die bevestigen dat lange wachttijden blijven gelden voor de behandeling van ADET-verlengingsaanvragen ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 8). Volgens de informatie op de website Refugee.info Greece, bijgewerkt op 8 april 2025, komen in de verlengingsprocedure veelvuldig aanzienlijke vertragingen voor die meer dan een jaar kunnen duren. Volgens de Griekse asiendienst zijn deze vertragingen te wijten aan een aanzienlijke administratieve werklast, aan ontbrekende informatie en fouten in de verlengingsaanvragen en de bijbehorende documenten, aan de herziening van het volledige dossier van de aanvrager, aan de noodzakelijke verificaties om te verzekeren dat er geen belemmeringen zijn voor de verlenging van de verblijfsvergunning (bijvoorbeeld wegens openbare orde en nationale veiligheid, lopende strafprocedures, enz.) en aan het feit dat verschillende andere overheden moeten worden geraadpleegd, waaronder de politie en het "*Ministry of Administrative Reconciliation*" (Refugee.info Greece "*How to renew your residence permit*" van 8 april 2025).

Volgens de informatie van de *Greek Council for Refugees* (GCR) zijn deze lange wachttijden ook te verklaren door een ernstig personeelstekort bij de bevoegde asiendienst voor statushouders (AAU, *Asylum Unit of International Protection Beneficiaries*). In een brief van 16 februari 2024 deelde de directeur van de Griekse asiendienst mee dat slechts 8 ambtenaren zich bogen over de behandeling van deze ADET-verlengingsaanvragen voor heel Griekenland. Volgens informatie die door de asiendiensten aan de RSA is verstrekt, waren op 11 februari 2025 slechts 13 van de 34 ambtenaren, die bij de AAU waren aangesteld, belast met het behandelen van de ADET-verlengingsaanvragen ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 8-9).

Het geheel van deze gegevens getuigt van een zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op aanvraag een attest van verlengingsaanvraag ("*attestation of application status*", "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236; "*certificate of submission of an application*", "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15). Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "*certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus*" of een "*certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming*" verkrijgen ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15). Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende de wachtermijn, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen. In de oudere certificaten van beschermingsstatus werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag.

In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de attesten en certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken,

september 2024, p. 18-19; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

In het AIDA-rapport kan worden gelezen: “*Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries’ Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314.*” In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,...), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan, evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een zo snel en soepel mogelijke integratie in Helios+ te garanderen (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36-38). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (“*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

4.2.5.13. Besluit

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting,

werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende sociale uitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen terechtkomen.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (ibid., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde landeninformatie over de situatie van statushouders in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer preciaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien. Hierbij moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetwijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld, alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

4.2.6. De persoonlijke situatie van verzoeker als statushouder in Griekenland

4.2.6.1. De vraag rijst in welke mate er in hoofde van verzoeker bijzondere kwetsbaarheden kunnen worden aangenomen. Op dit punt acht de Raad de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van de verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet. Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van de verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofde een *“bijzondere kwetsbaarheid”* aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

De Raad onderstreept dat het Hof van Justitie niet gedefinieerd heeft welke elementen een *“bijzondere kwetsbaarheid”* vormen die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij *“vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie”*. In dit verband merkt de Raad op dat artikel 20, derde lid van de richtlijn 2011/95/EU, dat betrekking heeft op de *“Algemene bepalingen”* in hoofdstuk VII van deze richtlijn, getiteld *“Kenmerken van de internationale bescherming”*, als volgt luidt: *“3. Bij de toepassing van dit hoofdstuk houden de lidstaten rekening met de specifieke situatie van kwetsbare personen zoals (...), niet-begeleide minderjarigen (...).”*

Er staat *in casu* niet ter discussie dat verzoeker, die thans zeventien jaar is, een niet-begeleide minderjarige vreemdeling (hierna: NBMV) is. De Raad neemt aan dat deze omstandigheid een bijzondere kwetsbaarheid inhoudt, waarbij van een NBMV niet op dezelfde wijze als van een volwassen begunstigde van internationale bescherming kan worden verwacht dat hij zich kan beroepen op de uit zijn beschermingsstatus voortvloeiende rechten en voordelen.

4.2.6.2. Rekening houdend met verzoekers profiel, dringt zich een nader onderzoek op naar de in Griekenland voorziene ondersteunings- en begeleidingsmaatregelen, gericht op NBMV.

4.2.6.3. Uit de door beide partijen beschikbaar gestelde landeninformatie blijkt vooreerst dat NBMV in de Griekse wetgeving worden beschouwd als een kwetsbare groep gedurende hun asielpcedure, doch dat het kenmerk kwetsbaar vervalt van zodra zij een status hebben. Wel zijn er specifieke voorzieningen voor NBMV. Bij presidentieel decreet 77/2023 werd het *“General Secretariat for Vulnerable Persons and Institutional Protection”* (hierna: GSVPIP) opgericht, dat in de plaats is gekomen van het eerder opgericht *“Special Secretariat for the Protection of Unaccompanied Minors”*. Het GSVPIP zal de taken van voormelde instantie verderzetten, doch richt zich ruimer op kwetsbaren in het algemeen. Het GSVPIP staat onder meer in voor: beheer van huisvestings- en herplaatsingsaanvragen voor NBMV; uitvoering en evaluatie van de opvangfaciliteiten en appartementen; ondersteuning in sociale integratie van NBMV; waarborgen van de institutionele bescherming van NBMV (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 53).

Wat betreft het voogdijschap, werd op 22 juli 2022 een nieuwe wet aangenomen aangaande het nationale voogdijsysteem en huisvestingskader voor NBMV (L 4960/2022). Onder deze nieuwe wet wordt het voogdijschap, dat valt onder de bevoegdheid van het GSVPIP, gedelegeerd aan een lijst van instanties die worden aangeduid door de officier van justitie. Deze instanties stellen personen tewerk die optreden als voogden voor de NBMV. De officier van justitie kan ook een familielid of vriend van de NBMV aanduiden als verantwoordelijke voor de dagelijkse zorg voor de minderjarige. Eind oktober 2023 werden twee ngo's (METAdrasi en Praksis) aangeduid als de twee instanties die belast zijn met de uitvoering van het nationale voogdijschap. De eerste gemandateerde voogden werden begin 2024 ingezet, nadat zij de nodige opleidingen hebben afgerond. In eerste instantie werd prioriteit gegeven aan het voorzien van een voogd aan kinderen onder de veertien jaar, zowel jongens als meisjes (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 149-150 en UNHCR, *Child Protection Working Group meeting documents*, December 2023). In januari 2025 staat de teller van gemandateerde voogden op 128, een significant lager cijfer dan het vooropgestelde minimum van 170 voogden. Het team van voogden is verantwoordelijk voor (in december 2024) 2414 NBMV. Het systeem van het huidige voogdijschap wordt geconfronteerd met uitdagingen, vanwege de recente oprichting ervan en het nieuwe profiel van gemandateerde voogden, wiens

taken en verantwoordelijkheden voorheen werden waargenomen door andere profielen, zoals advocaten of sociale werkers. Er zijn hierdoor ook verschillen waar te nemen in de betrokkenheid de voogden. Er werd eind 2023 een mechanisme opgezet, dat de werking van de voogden monitort en klachten behandelt.

Wat betreft de opvang, werd in april 2021 een “*National Emergency Response Mechanism*” (NERM) opgericht. Eenieder kan de 24/7 telefoonlijn van het NERM bellen voor het identificeren en lokaliseren van NBMV in nood, om passende voorzieningen te krijgen. De telefoonlijn biedt begeleiding aan kinderen, burgers en lokale besturen over stappen en acties die moeten worden ondernomen vanaf het moment van identificatie van een NBMV tot aan zijn of haar opname in een noodopvang dan wel een opvang voor langere termijn. Zowel de Griekse overheid als de ngo’s melden dat dit mechanisme goed werkt. Hoewel niet bekend is of het NERM mechanisme ook werd geactiveerd voor naar Griekenland terugkerende statushouders, kunnen alle autoriteiten in principe NBMV rapporteren die zij aantreffen (“*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 54). Er zijn verschillende soorten opvangvoorzieningen, met name (i) opvangcentra (“*shelters*”) voor NBMV, die hoofdzakelijk worden beheerd door ngo’s; (ii) begeleid zelfstandig wonen, voor NBMV van 16 jaar tot 18 jaar en die richten op een vlotte overgang naar meerderjarigheid en integratie in de Griekse samenleving; (iii) noodopvang, bestaande uit door het NERM mechanisme voorziene tijdelijke opvangplaatsen voor NBMV die worden aangetroffen in dakloosheid of precare levensomstandigheden. Eind 2024 was er een totaal aan 1930 opvangplaatsen beschikbaar voor NBMV, terwijl er in dezelfde periode een totaal van 1778 NBMV – op een geschat aantal van ongeveer 2408 NBMV in Griekenland in totaal – werden opgevangen in één van deze voorziene opvangplaatsen. Dit toont een voortdurende divergentie aan tussen de beschikbare plaatsen voor NBMV en de plaatsen die effectief worden gebruikt. Volgens het GSVPIP werden in 2024 in totaal 2606 meldingen ontvangen via NERM, waarvan 1965 NBMV uiteindelijk een plaats kregen in één van de voorziene opvangplaatsen, maar de aanvragen van 641 van hen niet werden voltooid (“*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 214). Vanaf 31 juli 2024 is het maximaal aantal toegestane NBMV in opvangfaciliteiten verlaagd van veertig naar dertig, waardoor ook de dagvergoeding die deze opvangfaciliteiten ontvangen werd verlaagd. Daar waar financiering reeds één van de grootste problemen vormden voor de opvangfaciliteiten, vrezen ngo’s dat deze maatregel de financiële problemen nog zal doen toenemen (“*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 57). De ngo METAdrasi biedt een pleegzorg programma aan, doch plaatsing van NBMV in een pleeggezin is veel minder veelvoorkomend in Griekenland dan plaatsing in opvangfaciliteiten. Sinds 2016 zijn slechts ongeveer 111 NBMV in pleeggezinnen geplaatst via deze ngo. Plaatsing van NBMV in pleeggezinnen verloopt dan ook moeilijk, ondanks inspanningen. Het ministerie van Sociale Cohesie en Familiezaken beheert een platform dat potentiële pleegouders en pleegkinderen aan elkaar koppelt. Deze procedure duurt ongeveer een jaar en is in de praktijk alleen beschikbaar voor kinderen jonger dan 12 jaar. Oudere kinderen zouden volgens een bron niet worden vermeld op het platform, en zij zouden via hun eigen kanalen pleegouders moeten vinden (“*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 58).

Wat betreft de toegang tot school, geldt er in Griekenland een leerplicht, voor alle kinderen van vier tot vijftien jaar oud. Deze leerplicht geldt ongeacht de verblijfsstatus. Ondanks deze leerplicht verloopt de toegang tot onderwijs niet zonder problemen, in het bijzonder voor kinderen die op de eilanden verblijven of in opvangcentra in afgelegen gebieden. Bij ministeriële beslissing (B' 2985/30.08.2017) werd een programma van voorbereidende namiddagklassen (DYEP klassen) opgericht voor kinderen tussen vier en vijftien jaar. Dit programma is geïmplementeerd in publieke scholen in de nabijheid van kampen of opvangvoorzieningen. Deze voorbereidende taalklassen zijn weliswaar voorzien bij wet, maar vangen in de praktijk niet altijd aan, onder meer vanwege onvoldoende personeel, waardoor deze kinderen de Griekse taal niet kunnen leren en in praktijk worden uitgesloten van het onderwijssysteem, omdat zij grote problemen ondervinden om de aangeboden leerstof te begrijpen. Specifiek met betrekking tot NBMV, blijkt uit een studie van het schooljaar 2023-2024 dat bijna geen enkel van de NBMV naar school gingen, zelfs indien ze werden ingeschreven. 12 van de 13 NBMV volgen geen school. Vooral in het middelbare school is er sprake van een gebrek aan daadwerkelijk volgen van scholing. Het gebrek aan scholing wordt beheerst door verschillende factoren, zoals de kortermijn oplossingen van opvangstructuren voor NBMV, de weigering van scholen om kinderen in te schrijven omdat zij tegen het einde van een schooljaar (na maart) aankomen in de opvangstructuur, de gelimiteerde capaciteiten van de scholen, het gebrek aan voorbereidende taalklassen. Uit een onderzoek door METAdrasi in 2022 blijkt dat de NBMV die positieve ervaringen omtrent scholing uitte, reeds enkele jaren in Griekenland verbleven en een goede kennis hadden van het Grieks. Kinderen die slechts enkele maanden voor het onderzoek arriveerden in Griekenland waren niet ingeschreven in scholen. Pleeggezinnen voor NBMV maken melding van bureaucratische en administratieve moeilijkheden om de kinderen in te schrijven in publieke scholen, waarbij deze moeilijkheden voornamelijk gerelateerd waren aan de onbereidheid van scholen en de onbegrijpelijke bureaucratische procedure (“*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 204-206, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, 47-48 en METAdrasi “*Integration of Unaccompanied Children in Greece*, 2022).

4.2.6.4. Verzoeker is een thans zeventienjarige NMBV. Bij zijn aankomst in Griekenland was verzoeker vijftien jaar oud. Verzoeker werd op 24 juli 2024 de vluchtelingenstatus toegekend en heeft een Griekse verblijfsvergunning (ADET) geldig tot 23 juli 2027. Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" d.d. september 2024, p. 13; "*Country Report: Greece. Update 2023*", p. 243). Verzoeker verklaarde dat hij geen AFM of AMKA had (zie notities persoonlijk onderhoud, NPO, p. 11). Dienaangaande merkt de Raad evenwel op dat uit de Griekse wetgeving, zoals gevoged bij aanvullende nota van de commissaris-generaal, blijkt dat NBMV in het kader van het omzetten van hun voorlopig sociale zekerheidsnummer een AMKA ontvangen mits het voorleggen van een ADET (zie artikel 4 (c) van de wetgeving op de AMKA). Dit AMKA-nummer wordt meteen bij ontvangst en zonder enige verdere voorwaarden geactiveerd (zie artikelen 5 (3) en 6 (7) van de wetgeving op de AMKA). De redenen voor deactivatie van de AMKA, zoals deze gelden voor volwassen statushouders – waaronder het vervallen van de ADET – geldt niet voor NBMV, totdat zij de leeftijd van achttien jaar bereiken (zie artikel 7 (5) (a) van de wetgeving op de AMKA). Er kan dan ook worden aangenomen dat verzoeker als NBMV in de mogelijkheid moet zijn om een actieve AMKA te bekomen, louter op vertoon van zijn ADET. De omstandigheid dat verzoeker een geldige ADET heeft – waarvan hij blijkens de informatie in de bestreden beslissing een duplicaat kan aanvragen – en een actieve AMKA zou moeten kunnen bekomen, houdt evenwel niet *ipso facto* in dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend kan en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregerende materiële deprivatie.

4.2.6.5. De Raad onderstreept dat verzoekers minderjarigheid maakt dat van hem niet dezelfde inspanningen als van een meerderjarige begunstigde van internationale bescherming kan worden verwacht om zijn levensomstandigheden in Griekenland te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Er kan van verzoeker niet op dezelfde manier worden verwacht dat hij zelfstandig in staat is om doorgedreven pogingen te ondernemen om werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren. Verzoekers ervaringen in Griekenland moeten dan ook in het licht van deze omstandigheid worden bekeken.

4.2.6.6. Uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij eerder beperkt werd ondersteund in het uitoefenen van zijn rechten en voordelen, verbonden aan zijn beschermingsstatus, door de Griekse autoriteiten. Verzoeker verklaarde in Griekenland te zijn aangekomen in Samos, waar hij gedurende drie maanden in een vluchtelingenkamp verbleef. Het betrof een gesloten centrum, waarvan hij de levensomstandigheden als een marteling omschreef. Verzoeker kreeg oneetbaar eten en voelde zich niet op zijn gemak, omdat hij ook tussen oudere mannen verbleef (zie NPO, p. 8 en 13). De Raad merkt hierbij op dat uit de landeninformatie blijkt dat de levensomstandigheden in de zogenaamde "*safe zone*" voor NMBV – zoals op Samos – zeer schrijnend zijn. In oktober 2024 heeft het EHRM Griekenland veroordeeld voor schendingen van artikel 3 van het EVRM, met betrekking tot de behandeling van 7 NBMV in Samos. In mei 2025 heeft het EHRM voorlopige maatregelen toegekend in de zaak van 45 NBMV, die in *de facto* detentieomstandigheden verbleven in de "*safe zone*" in Samos, waar zij geen toegang hadden tot onderwijs of enige andere vorm van activiteiten, evenals medische aandoeningen kregen vanwege de onhygiënische omstandigheden en het gebrek aan basis hygiëneproducten en propere kleren (zie "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p.22-23). Na zijn verblijf op Samos werd hij overgebracht naar een opvangcentrum voor NBMV in Thessaloniki, waar hij ongeveer tien maanden verbleef. Verzoeker kon aldus verblijven in een centrum, specifiek voor minderjarigen, doch blijkens zijn verklaringen werd hij hier slechts beperkt ondersteund (zie NPO, p. 12). Verzoeker bleef meestal op zijn kamer, ging naar het strand om zijn hoofd leeg te maken en kon spelen op een kleine groene plaats in het opvangcentrum (zie NPO, p. 12-13). Gevraagd naar de mogelijkheid om school te volgen, stelde verzoeker dat hij dit wel wilde, doch dat hij te horen kreeg dat dit niet ging (zie NPO, p. 12). Rekening houdend met bovenstaande landeninformatie, acht de Raad het – in tegenstelling tot de commissaris-generaal – wel aannemelijk dat het verzoeker praktisch niet mogelijk zou zijn geweest om daadwerkelijk toegang te krijgen tot scholing. Hierboven werd reeds vastgesteld dat er bureaucratische en administratieve moeilijkheden zijn om de kinderen in te schrijven in publieke scholen; dat de voorbereidende taallessen weliswaar bij wet zijn voorzien, doch in de praktijk moeizaam lopen en dat, in het bijzonder NBMV, weinig naar school gaan. De landeninformatie, waarnaar in de bestreden beslissing wordt gerefereerd, doet hier niet anders over denken. Het betreft met name voornamelijk algemene informatie omtrent de voorziene mogelijkheden, zonder dat ook *in concreto* wordt ingegaan op de eigenlijke vertaling van het voorziene beleid naar de dagdagelijkse praktijk. De commissaris-generaal hekelt dat verzoeker onvoldoende pogingen heeft gedaan om daadwerkelijk onderwijs te genieten, doch, rekening houdend met zijn jonge leeftijd op dat moment en de beschreven praktische moeilijkheden, acht de Raad dit niet overtuigend. Er wordt hierbij een te grote verantwoordelijkheid bij verzoeker zelf gelegd. Volledigheidshalve wijst de Raad erop dat verzoeker op heden in België wel naar school kan gaan, waar hij OKAN-onderwijs volgt (zie NPO, p. 4).

4.2.6.7. De commissaris-generaal verwijst in zijn beslissing naar de ondersteuning door een voogd, doch uit verzoekers verklaringen kan niet blijken dat deze persoon een betekenisvolle ondersteuning heeft geboden

aan verzoeker. Verzoeker stelde dat de voogd één keer per maand langskwam om te informeren naar zijn welzijn, maar dat hij niets deed om hem te helpen bij administratieve stappen. Verzoeker heeft geen contactgegevens van deze voogd en hij voelde zich ook niet zo goed bij hem (zie NPO, p. 9-10 en 12). Waar de *protection officer* tijdens het persoonlijk onderhoud vraagt of verzoeker zelf bij de voogd heeft geïnformeerd hoe deze hem kon helpen en de commissaris-generaal in zijn beslissing hekelt dat verzoeker zijn voogd zelf onvoldoende heeft bevraagd om hem te helpen met zijn scholing, wijst de Raad erop dat het net de functie van de voogd is om de NBMV voldoende te informeren en te ondersteunen. De Raad verwijst ook naar de hierboven weergegeven informatie, waaruit blijkt dat het nieuwe voogdijsysteem in Griekenland nog niet lang operationeel is, de gemandateerde voogden een aantal telt dat significant lager is dan het vooropgestelde minimum en dat het systeem wordt geconfronteerd met uitdagingen. In het licht van deze informatie, acht de Raad verzoekers verklaringen omtrent de beperkte impact van de aan hem toegewezen voogd geloofwaardig. Wat betreft de ondersteuning door een advocaat, blijkt uit verzoekers verklaringen dat hij inderdaad werd bijgestaan door een sociaal medewerker en advocaat bij de aanvraag inzake een Dublin-overdracht naar België, om zijn oom alhier te vervoegen. Er kan uit verzoekers verklaringen evenwel niet worden afgeleid dat het zou gaan om een structurele hulp bij verschillende administratieve procedures, doch enkel bij de aanvraag voor een Dublin-overdracht, daterend van voor de toekenning van de internationale beschermingsstatus.

4.2.6.8. Waar de commissaris-generaal in zijn beslissing nog aangeeft dat nergens uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen, merkt de Raad op dat deze beoordeling onvoldoende rekening houdt met verzoekers individuele situatie, met name de situatie van een NBMV die ten tijde van zijn verblijf in Griekenland vijftien jaar oud was. Er blijkt niet dat bij deze beoordeling afdoende rekening werd gehouden met de omstandigheid dat van verzoeker niet op dezelfde manier kan worden verwacht dat hij zelfstandig in staat is om doorgedreven pogingen te ondernemen om werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren. De commissaris-generaal verwijst nog naar huisvestings- en ondersteuningsmaatregelen geboden door het Helios Junior programma, doch uit een raadpleging van de in voetnoot 56 werkende hyperlink van de door de commissaris-generaal neergelegde COI Focus "*Griekenland: Helios+ en Helios Junior*" blijkt evenwel dat het IOM een officiële aankondiging heeft gemaakt, dat doorverwijzingen en registraties voor statushouders in het Helios Junior project zijn gestopt sinds 31 januari 2026. Het project zal verder worden geïmplementeerd tot de voorziene einddatum met de reeds ingeschreven statushouders, maar er worden geen nieuwe registraties aangenomen ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 14, met verwijzing naar de werkende hyperlink in voetnoot 56). Er kan dan ook niet blijken dat verzoeker hier dienstig beroep op zal kunnen doen bij een terugkeer naar Griekenland.

4.2.6.9. Rekening houdend met wat voorafgaat, is de Raad van oordeel dat niet kan worden vastgesteld dat verzoeker onvoldoende pogingen heeft ondernomen om zijn rechten verbonden aan zijn status in Griekenland voldoende te benutten. De Raad komt tot deze beoordeling, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van voorliggende zaak en de omstandigheid dat van een minderjarige begunstigde van internationale bescherming niet dezelfde inspanningen kan worden verwacht als van een meerderjarige begunstigde van internationale bescherming om zijn levensomstandigheden in Griekenland te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. De omstandigheid dat verzoeker verklaarde dat hij niet van plan was om in Griekenland te blijven, doch wel naar België te komen, doet hieraan geen afbreuk. De Raad kan niet anders dan de zwaarwichtigheid van deze verklaringen ernstig te relativiseren, wetende dat verzoeker bij zijn vertrek uit Griekenland slechts vijftien jaar oud was. Dat dergelijke uitspraak van een zodanig jeugdig iemand een uiting zou zijn geweest van een zelfstandige en weloverwogen beslissing, in plaats van het gevolg geven aan adviezen van derden, is weinig aannemelijk.

4.2.6.10. De Raad onderstreept verder dat *in casu* niet kan worden vastgesteld dat verzoeker op een voldoende ondersteunend netwerk in Griekenland kan rekenen, om hem te ondersteunen in zijn pogingen om zijn rechten verbonden aan zijn status uit te oefenen. Wat betreft de paternale neef van zijn vader, A., die in Griekenland verblijft, verklaarde verzoeker dat hij hier enkele dagen kon verblijven toen zijn oom I. in het politiekantoor werd vastgehouden. Deze persoon A. verblijft momenteel nog steeds in Griekenland, waar hij rondwandelt, werkkansen probeert te vinden en werkt (zie NPO, p. 14-15). Er kan niet worden afgeleid of deze persoon een stabiele woon- en werksituatie heeft die hem toelaat verzoeker te ondersteunen, in het dagelijkse leven en de administratie in Griekenland, laat staan of hij bereid is om een dergelijke langdurig engagement aan te gaan. De Raad acht de verwijzing naar voormeld ver familielid dan ook onvoldoende om te worden beschouwd als een voldoende ondersteunend netwerk, dat in staat is om verzoeker als NBMV te ondersteunen in het uitoefenen van zijn rechten in Griekenland. Wat betreft de in de bestreden beslissing verwijzing naar de COI Focus "*Grèce: Aide aux migrants*" van 25 juli 2025 voor bijkomende ondersteuning door niet-gouvernementele organisaties, onderstreept de Raad dat die heden evenwel niet meer consulteerbaar is.

4.2.6.11. Gelet op het geheel van de voorliggende elementen – met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie die bevestigt dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder moeilijk is, mede omwille van een evolutie naar toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland; (ii) verzoekers kwetsbaar profiel als NMBV, op grond waarvan niet op dezelfde manier als van een volwassene kan worden verwacht dat hij zich zelfstandig kan beroepen op de uit zijn beschermingsstatus voortvloeiende rechten en voordelen; (iii) verzoekers verklaringen omtrent zijn concrete ervaringen in Griekenland; (iv) het ontbreken van een betekenisvol netwerk in Griekenland dat verzoeker in staat zou kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee hij als NMBV na zijn terugkeer naar Griekenland te maken kan krijgen – acht de Raad dat er *in casu* voldoende indicaties voorliggen dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland het risico loopt om terecht te komen in een situatie die de vereiste bijzonder hoge drempel van zwaarwichtigheid bereikt, dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., overweging 91).

4.3. Alles tezamen genomen is de Raad van oordeel dat verzoeker voldoende elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd en de uitoefening van de daaruit voortvloeiende keuzemogelijkheid om het verzoek niet-ontvankelijk te verklaren, blijkt *in casu* aldus niet gerechtvaardigd (Hof van Justitie 18 juni 2024, nr. C-753/22, “QY t. Bondsrepubliek Duitsland”, overwegingen 49-54).

4.4. Aangezien het beschermingsstatuut dat verzoeker in Griekenland werd toegekend in het voorliggende geval als niet-toereikend wordt beschouwd, dringt zich een onderzoek op naar de vraag of verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst.

4.4.1. Hierbij moet worden aangestipt dat de autoriteiten niet verplicht zijn om de vluchtelingenstatus van verzoeker te erkennen, louter op basis van de omstandigheid dat die status hem eerder bij beslissing van een andere lidstaat is verleend. Wel moeten zij ten volle rekening houden met die beslissing en met de elementen die deze beslissing ondersteunen (Hof van Justitie 18 juni 2024, nr. C-753/22, “QY t. Bondsrepubliek Duitsland”, overweging 76). Om te bepalen of is voldaan aan artikel 13 van de Kwalificatierichtlijn om de vluchtelingenstatus te verlenen aan een derdelander of staatloze die voldoet aan de materiële voorwaarden om, overeenkomstig de hoofdstukken II en III van die Richtlijn als vluchteling te worden erkend, wordt het verzoek om internationale bescherming op individuele basis beoordeeld en wordt met name rekening gehouden met alle relevante feiten in verband met het land van herkomst op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen, de door de verzoeker afgelegde verklaringen en overgelegde documenten alsmede de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van deze verzoeker (artikel 4, lid 3, van de Richtlijn 2011/95; zie in die zin arresten van het Hof van Justitie van 25 januari 2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, punt 41, en 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 98).

4.4.2. Luidens artikel 12, eerste lid, a) van de Kwalificatierichtlijn – waarvan artikel 55/2 van de Vreemdelingenwet de omzetting uitmaakt – wordt een onderdaan van een derde land of staatloze uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer hij onder artikel 1.D. van het Vluchtelingenverdrag valt, dat betrekking heeft op het genieten van bescherming of bijstand van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan de UNHCR. In de tweede volzin van deze bepaling, wordt aangegeven dat indien deze bescherming of bijstand om welke reden dan ook ophoudt te bestaan, zonder dat de positie van de betrokkene definitief is geregeld in overeenstemming met de desbetreffende resoluties van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, dan heeft de betrokkene op grond van dit feit recht op de voorzieningen uit hoofde van deze richtlijn. Deze tweede volzin moet aldus worden uitgelegd dat, wanneer de bevoegde autoriteiten van de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek, hebben vastgesteld dat is voldaan aan de voorwaarde inzake het ophouden van de bescherming of de bijstand van UNRWA wat de verzoeker betreft, de omstandigheid dat hij op grond van dit feit „recht [heeft] op de voorzieningen uit hoofde van deze richtlijn” de erkenning door die lidstaat als vluchteling inhoudt in de zin van artikel 2, sub c, van die richtlijn en de toekenning van rechtswege van de vluchtelingenstatus aan die verzoeker, voor zover hij evenwel niet binnen de werkingssfeer van de leden 1, sub b, of 2 en 3 van bedoeld artikel 12 valt (HvJ 19 december 2012, *El Kott e.a. t. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, zaak C-364/11). De bescherming of bijstand van UNRWA moet worden geacht te zijn opgehouden in de zin van voormelde bepaling “wanneer, ten eerste, die organisatie om welke reden dan ook, inclusief wegens de algemene situatie in de sector van het werkgebied van die organisatie waar deze staatloze vroeger gewoonlijk verbleef, niet in staat is aan die staatloze waardige levensomstandigheden te bieden die stroken met de taak van die organisatie, in voorkomend geval rekening houdend met zijn kwetsbaarheid, zonder dat die staatloze hoeft aan te tonen dat die algemene situatie specifiek op hem van toepassing is als gevolg van

factoren die verband houden met zijn persoonlijke situatie, en, ten tweede, de betrokken staatloze bij terugkeer naar die sector in een situatie van ernstige onveiligheid zou verkeren, in voorkomend geval rekening houdend met zijn kwetsbaarheid, waarbij de bestuurlijke en rechterlijke autoriteiten elk verzoek om internationale bescherming op basis van die bepaling individueel moeten beoordelen. De leeftijd van de betrokkene kan bij die beoordeling relevant zijn. De bijstand of bescherming van de UNRWA moet met name worden geacht te zijn opgehouden ten aanzien van de verzoeker wanneer die organisatie, om welke reden dan ook, aan geen enkele staatloze van Palestijnse afkomst die verblijft in de sector van het werkgebied van die organisatie waar die verzoeker vroeger gewoonlijk verbleef, menswaardige levensomstandigheden of minimale veiligheidseisen kan waarborgen. De vraag of de bescherming of bijstand van de UNRWA moet worden geacht te zijn opgehouden, moet worden beoordeeld op het tijdstip waarop die staatloze de sector van het werkgebied van de UNRWA waar hij vroeger gewoonlijk verbleef, heeft verlaten, het tijdstip waarop de bevoegde bestuurlijke autoriteiten uitspraak doen over zijn verzoek om internationale bescherming of het tijdstip waarop de bevoegde rechterlijke instantie uitspraak doet op enig beroep tegen een beslissing waarbij dat verzoek werd verworpen.” (HvJ 13 juni 2024, SN en LN, t. Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite, zaak -563/22).

4.4.3. Verzoeker toont een hoedanigheid als UNRWA-vluchteling uit de Gazastrook aan. Dit blijkt uit de door hem neergelegde stukken (zie AD, mapje cgvs, “documenten”). Verzoeker legt een UNRWA-kaart neer. Volledigheidshalve stip de Raad aan dat zijn naam staat vermeld met de code “01”. Tijdens zijn persoonlijk onderhoud werd verzoeker bevraagd of zijn gezin in het verleden in Gaza hulp ontving van UNRWA, waar hij aangaf dat zij voedsel ontvingen en dat hij naar een UNRWA school ging (zie NPO, p. 5 en 17). Omtrent de door verzoeker neergelegde Palestijnse documenten, wordt in de bestreden beslissing gesteld dat deze de beoordeling niet ombuigen, omdat “*Aan jouw identiteit, afkomst en die van jouw ouders, het huwelijk van jouw ouders, jouw UNRWA registratie, jouw schoolgang in Gaza, (...) wordt in deze beslissing immers niet getwijfeld*”. De Raad stelt dan ook vast dat de commissaris-generaal geen twijfels uit omtrent de inhoud van de neergelegde UNRWA-kaart.

4.4.4. Verzoeker stelt in zijn verzoekschrift dat hij niet kan terugkeren naar Gaza en verwijst hierbij ook naar volgende zinsnede in de bestreden beslissing “*Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat jou internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat je om die reden niet mag worden teruggezonden naar Gaza*”. Ter terechtzitting gaat verzoeker in op de oorlog in Gaza. Hoewel verzoekers betoog niet wordt onderbouwd door objectieve landeninformatie, weerhoudt de Raad de omstandigheid dat UNRWA, als gevolg van de oorlog die momenteel in de Gazastrook woedt niet in staat is haar taak ten aanzien van de Palestijnse vluchtelingen die in deze regio onder haar hoede staan te vervullen, als een feit van algemene bekendheid.

4.4.5. Aangezien de bescherming of bijstand van UNRWA, omwille van de in de Gazastrook heersende oorlog – die ook reeds aan de gang was voor de totstandkoming van de bestreden beslissing – moet worden geacht te zijn opgehouden, houdt deze omstandigheid de toekenning van rechtswege van de vluchtelingenstatus aan verzoeker in, voor zover hij evenwel niet binnen de werkingssfeer van één van de andere dan artikel 1.D van het Vluchtelingenverdrag voorziene uitsluitingsclausules valt. De Raad kan enkel vaststellen dat hij in het rechtsplegingsdossier geen enkele indicatie ontwaart dat één van voormelde uitsluitingsclausules *in casu* van toepassing zouden zijn.

4.4.6. De Raad onderstreept in dit alles dat de commissaris-generaal ter terechtzitting niet aanwezig was om zijn standpunt kenbaar te maken. Niettegenstaande dat verzoeker reeds bij het indienen van zijn verzoek om internationale bescherming stavingstukken omtrent zijn UNRWA-statuut heeft bijgebracht, dat verzoeker tijdens het persoonlijk onderhoud reeds werd ondervraagd omtrent de bijstand die hij van UNRWA ontving, evenals omtrent de levensomstandigheden van hemzelf en zijn familie in Gaza – waaronder diens tewerkstellingen en mogelijke banden met de Palestijnse autoriteiten of andere politieke partijen of organisaties – en dat er in het verzoekschrift reeds werd verwezen naar een onmogelijkheid om terug te keren naar Gaza, is de commissaris-generaal niet ter terechtzitting verschenen om zijn standpunt kenbaar te maken. De Raad leidt hieruit af dat de commissaris-generaal zich niet verzet tegen de inhoud van de stukken, zoals deze werden neergelegd door verzoeker of tegen de verklaringen, zoals deze werden afgelegd door verzoeker in het persoonlijk onderhoud, en evenmin elementen kenbaar wenst te maken die alsnog zouden wijzen op het bestaan van één van de andere uitsluitingscriteria.

4.5. De bestreden beslissing dient derhalve te worden hervormd en verzoeker wordt erkend als vluchteling in de zin van artikel 1, D, van het Vluchtelingenverdrag.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

De vluchtelingenstatus wordt aan de verzoekende partij toegekend.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op zeventien maart tweeduizend zesentwintig door:

N. DENIES, wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

V. LAUDUS, toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. LAUDUS

N. DENIES